

Literatura prymarna

Zanussi Krzysztof, Co się stało z kulturą?, w: To, co boskie, to, co ludzkie. Materiały z sesji „Poezja religijna, metafizyczna, czy...?“, red. Rafael Pyzałka, Wrocław 1996.

Zanussi Krzysztof, Czy warto umierać za smartfona?, Nowy Sącz 2021.

Zanussi Krzysztof, Intermezzo II, w: Polskie Spotkania Europejskie. Materiały z konferencji, Warszawa 1999.

[Zanussi Krzysztof], Interview mit Krzysztof Zanussi, w: Tom Kempinski, Duett für eine Stimme, program teatralny, Tournee-Theater THESPISKARREN, VS-Villingen (Schwarzwald) 1983.

Zanussi Krzysztof, Das Jahr der ruhigen Sonne. Filmerzählungen, Berlin 1989.

Zanussi Krzysztof, Jakość życia. Świętość życia, w: Zagłada chorych psychicznie. Pamięć i historia, red. Tadeusz Nasierowski, Grażyna Herczyńska, Dariusz Maciej Myszkowski, Warszawa 2012.

Zanussi Krzysztof, Między jarmarkiem a salonem, Warszawa 1999.

Zanussi Krzysztof, Pora umierać. Wspomnienia, refleksje, anegdoty, wyd. 2 uzup. i popr., Warszawa 1999.

Zanussi Krzysztof, Przygotowanie do realizacji filmów amatorskich, Warszawa b.d.

Zanussi Krzysztof, Rozmowy o filmie amatorskim, Warszawa 1978.

Zanussi Krzysztof, Scenariusze filmowe, Warszawa 1978.

Zanussi Krzysztof, Scenariusze filmowe II, Warszawa 1985.

Zanussi Krzysztof, Scenariusze filmowe III, Warszawa 1992.

Zanussi Krzysztof, Scenariusze filmowe IV, Warszawa 1998.

Zanussi Krzysztof, ...schäme mich nicht meiner Tränen, „Neues vom Theater Basel“ 1989.

Zanussi Krzysztof, Schutt und Asche, „Frankfurter Allgemeine Zeitung“ 10 XI 1997.

Zanussi Krzysztof, Stereotypy narodowe w filmie, w: Narody i stereotypy, red. Teresa Walas, Kraków 1995.

Zanussi Krzysztof, Strategie życia, czyli jak zjeść ciastko i je mieć, Poznań 2015.

Zanussi Krzysztof, Święci w czasie świętym, w: Święci na ekranie filmowym, red. Marek Lis, Sławomir Bobowski, Wrocław 2019 (Studia Filmoznawcze, 40).

Zanussi Krzysztof, Uczyni ze swojego życia arcydzieło, Nowy Sącz 2018.

Zanussi Krzysztof, Wielbłąd i ucho igielne, Zamość 2001.

Zanussi Krzysztof, Wziąć się za rogi z nowym światem, „Gazeta Krakowska“ 27 III 1994.

Zanussi Krzysztof, Zdrowe ciele, w: Lekcja anatomii, czyli spotkania z chirurgią, Warszawa 1992.

Zanussi Krzysztof, Żebrowski Edward, Nowele filmowe, Warszawa 1976.

Literatura sekundarna

Adamie, gdzie jesteś? Kino wobec tajemnicy świata i człowieka. W setną rocznicę urodzin Jana Pawła II, red. Joanna Kazimiera Wawrzynów, Wawrzyniec Zbigniew Wojtyra, Wrocław 2021.

Ałpatow Michał W., Historia sztuki, t. 1–4, tłum. z niem. Maria Kurecka, Witold Wirpsza, Warszawa 1968.

Andrzej Seweryn – ja prowadzę! Rozmawiają Arkadiusz Bartosiak i Łukasz Klinke, Warszawa 2018.

Annoscia Enrico, Historia sztuki świata, tłum. Hanna Borkowska i in., Warszawa 1998.

Auburn David, Der Beweis, program teatralny, VS-Villingen (Schwarzwald) 2002.

Bajon Filip, Lekcje stylu, w: Jadwiga Anna Łużyńska, Artysta wobec współczesności. O Zanussim inni, Warszawa 1996.

Baniewicz Elżbieta, Gajos, Warszawa 2013.

Baranowski Henryk, Spowiedź bez konfesjonału, Warszawa 2013.

Bazyłow Ludwik, Historia powszechna 1789–1918, Warszawa 1986.

Białostocki Jan, Sztuka cenniejsza niż złoto, Warszawa 2004.

Bieniewski Henryk, Teatr Telewizji i jego artyści, Warszawa 2009.

Bieszczad Lilianna, Wiek awangardy, Kraków 2006.

Bobowski Sławomir, Dyskurs filmowy Zanussiego, Wrocław 1996.

Bolesław Michałek, ambasador polskiego kina. Wspomnienia i artykuły, red. Alicja Helman, Kraków 2002.

Borges Jorge Luis, Powszechna historia nikczemności, tłum. Stanisław Zembruski, Andrzej Sobol-Jurczykowski, Warszawa 1998.

Bradecki Tadeusz, Koniec końców (oraz kilka początków w krainie fikcji), Kraków 2021.

Brown John Russell, Teatr po roku 1970, w: Historia teatru, red. Brown John Russell, tłum. Hanna Bałtyn-Karpińska, red. nauk. wyd. pol. Marek Piekut, Warszawa 2007.

Busch Werner, Funkkolleg Kunst. Eine Geschichte der Kunst im Wandel ihrer Funktionen, München 1987.

Chorążki Marcin, Obcy w domu (1939–1945), w: Czas ziemiaństwa: koniec XIX wieku – 1945, wybór i oprac. Anna Richter, Warszawa 2017.

Chrzanowski Tadeusz, Sztuka w Polsce od I do III Rzeczypospolitej, Warszawa 1998.

Cierniak-Morgenstern Krystyna, Nasz film. Sceny z życia z Kubą. Wspomnienia, Kraków 2017.

Cierpienie i nadzieja w twórczości filmowej Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. Rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu, red. Andrzej Baczyński, Michał Drożdż, Michał Legan, Kraków 2015.

Ciszewska Ewa, Kasprzak Marta, Zagraniczna twórczość Krzysztofa Zanussiego w okresie PRL-u. Konteksty i konsekwencje współpracy z niemieckimi producentami telewizyjnymi, „Kwartalnik Filmowy” 2018, nr 103.

- Citko Ewa Katarzyna, Filmowa twórczość Andrzeja Wajdy w utrwaleniu świadomości patriotycznej odbiorców, w: Patriotyzm a wychowanie, red. Elwira Jolanta Kryńska i in., Białystok 2009.
- Czapliński Władysław, Galos Adam, Waclaw Korta, Historia Niemiec, Warszawa 1990.
- Dabert Dobrochna, Cenzura: relacje, zależności i konsekwencje, w: eadem, Kino moralnego niepokoju. Wokół wybranych problemów poetyki i etyki, Poznań 2003.
- Dabert Dobrochna, Konstrukcja aluzyjna „Barw ochronnych”, w: Widziane po latach analizy i interpretacje filmu polskiego, red. Małgorzata Hendrykowska, Poznań 2000.
- Daiber Hans, Deutsches Theater seit 1945: Bundesrepublik Deutschland, Dt. Demokrat. Republik Österreich, Schweiz, Stuttgart 1976.
- Davies Norman, Europa – między Wschodem a Zachodem, tłum. Bartłomiej Pietrzyk, wyd. 2, Kraków 2019.
- Dawne i obecne polsko-niemieckie związki teatralne. Michał Jamiołkowski w rozmowie z Tomaszem Miłkowskim, cz. 1–2, „Studia Niemcoznawcze” 67, 2022.
- Dębicki Jacek, Historia sztuki, Warszawa 1998.
- Dialog kultur. Studia nad literaturą, kulturą i historią. Prace ofiarowane Profesorowi Tomaszowi G. Pszczołkowskiemu z okazji 65. urodzin / Dialog der Kulturen. Studien zur Literatur, Kultur und Geschichte Festschrift für Professor Tomasz G. Pszczołkowski zum 65. Geburtstag, red. Anna Damińska-Wójcik, Anna Górajek, Michał Jamiołkowski, Anna Warakomska, Warszawa 2016.
- Dilthey Wilhelm, O istocie filozofii, w: idem, O istocie filozofii i inne pisma, tłum., wstęp i koment. Elżbieta Paczkowska-Łagowska, Warszawa 1987.
- Draguła Andrzej, Iskra Boża? Zanussiego pytania o dobro i zło („Dotknięcie ręki”), w: Cierpienie i nadzieja w twórczości Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu, red. Andrzej Baczyński, Michał Drożdż, Michał Legan, Kraków 2015.
- Dziamski Grzegorz, Awangardy Europy Wschodniej, Kraków 2006.
- Encyklopedia kultury polskiej: teatr – widowisko, red. Marta Fik, Warszawa 2000.
- Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, red. Antonina Kłoskowska, Wrocław 1991.
- Die entfernte Stimme, program teatralny, red. Birgit Landgraf, Christa-Renate Thutewohl, VS-Villingen (Schwarzwald) 2005.
- Esslin Martin, Damals, heute, morgen – Traum und Wirklichkeit, w: Alte Zeiten, program teatralny, München–Neukeferloh 1988.
- Ethik Global. Illusion oder Realität, red. Rudolf Burger, Ernst-Peter Brezovszky, Peter Pelinka, Wien 1999.
- Europejska Przestrzeń Kulturowa (EPQ): kino, teatr, nowe media, red. Michał Jamiołkowski, Nina Oborska, Krzysztof Tkaczyk, Warszawa 2017.
- Filmowiec nie może działać wyłącznie lokalnie. Z Krzysztofem Zanussim o współpracy z kinematografią niemiecką rozmawia Ewa Ciszewska, „Images. The International Journal of European Film, Performing Arts and Audiovisual Communication” 23, 2018, nr 32. <https://doi.org/10.14746/i.2018.32.14>

Foucault Michel, Choroba umysłowa a psychologia, tłum. Piotr Mrówczyński, Warszawa 2000.

Frankl Viktor E., Homo patiens, tłum. Roman Czernecki, Józef Morawski, wyd. 3, Warszawa 1984.

Frisch Max, Blaubart. Ein Buch zum Film von Krzysztof Zanussi, Frankfurt am Main 1985.

Frisch Max, Sinobrody, Kraków 2002.

Geerdts Hans Jürgen, Deutsche Literaturgeschichte in einem Band, Berlin 1971.

Głowała Wojciech, Próba teorii eseju literackiego, w: Genologia polska. Wybór tekstów, Warszawa 1983.

Goethe Johann Wolfgang von, Faust, tłum. Andrzej Lam, Warszawa 2019.

Gombrowicz Witold, Dziennik 1953–1956, t. 1, Kraków 1997.

Gombrowicz Witold, Ferdynand, Warszawa 1958.

Gombrowicz Witold, Kosmos, Kraków 1988.

Grenzprobleme der Wissenschaften, red. Paul Feyerabend, Christian Thomas, Zürich 1985.

Gruszka-Zych Barbara, Moi ważni. Portrety prywatne, Czeladź 2022.

Gruszka-Zych Barbara, Życie rodzinne Zanussich. Rozmowy z Elżbietą i Krzysztofem, Czeladź 2019.

Habermas Jürgen, Pojęcie działania komunikacyjnego, tłum. Andrzej Maciej Kaniowski, „Kultura i Społeczeństwo” 30, 1986, nr 3.

Hartwig Julia, Dziennik, Kraków 2011.

Herbert Zbigniew, Pan Cogito, Warszawa 1974.

Historia teatru, red. Brown John Russell, tłum. Hanna Baltyn-Karpińska, red. nauk. wyd. pol. Marek Piekut, Warszawa 2007.

Hollender Barbara, Turowska Zofia, Zespół Tor, Warszawa 2000.

Hutnikiewicz Artur, Od czystej formy do literatury faktu, Toruń 1967.

Hübner Zygmunt, Loki na łysinie. Wybór felietonów z lat 1976–1985, Kraków 1986.

Ignacy Gogolewski: od Gustawa Konrada... do Antka Boryny. Rozmawia Jolanta Ciosek, Warszawa 2008.

Ja, Fronczewski. Piotr Fronczewski w rozmowie z Marcinem Mastalerzem, Kraków 2015.

Jamiołkowski Michał, Polsko-niemieckie transgresje kulturowe: Olgierd Łukaszewicz – studium przypadku, Warszawa 2019.

Jamiołkowski Michał, Scheinhaftigkeit der Masken, „Acta Philologica” 41, 2012.

Janicka Bożena, Więcej niż kino, Kraków 2016.

Kanasz Tatiana, Uwarunkowania szczęścia. Socjologiczna analiza wyobrażeń młodzieży akademickiej o szczęściu i udanym życiu, Warszawa 2015.

Kiesel Helmuth, Geschichte der literarischen Moderne, München 2004.

Klassiker des polnischen Films, red. Christian Kampkötter, Peter Klimczak, Christer Petersen, Marburg 2015 (Klassiker des europäischen Films, 1).

Klonower Andrea, Einige Besonderheiten im Figurenaufbau von Krzysztof Zanussi an ausgewählten Filmen, Leipzig 1979 (Aus Theorie und Praxis des Films. Kulturpolitik, Kunst, 1/79).

Kłys Tomasz, Krzysztofa Zanussiego kino intelektualne, w: Kino polskie w trzynastu sekwencjach, red. Ewelina Nurczyńska-Fidelska, Kraków 2005.

Kolasińska-Pasterczyk Iwona, Przypowieść o ślepcu, diable i braku miłosierdzia, czyli historia „monety”. „Paradygmat” Krzysztofa Zanussiego (1985), w: Cierpienie i nadzieja w twórczości Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu, red. Andrzej Baczyński, Michał Drożdż, Michał Legan, Kraków 2015.

Kosiński Dariusz, Polski teatr przemiany, Wrocław 2007.

Kosiński Dariusz i in., Słownik wiedzy o teatrze. Od tragedii antycznej do happeningu, cz. 2: Teatr dramatyczny Zachodu, Bielsko-Biała 2007.

Kotula Adam, Krakowski Piotr, Sztuka abstrakcyjna, Warszawa 1977.

Kowalska Małgorzata, Ni pies, ni wydra. Człowiek pograniczny, w: W kręgu sacrum i pogranicza, red. Ewa Matuszczyk, Maciej Krzywosz, Białystok 2004.

Kozielecki Józef, Człowiek wielowymiarowy, Warszawa 1986.

Kozielecki Józef, Koncepcja transgresyjna człowieka. Analiza psychologiczna, Warszawa 1987.

Kozielecki Józef, Koncepcja transgresyjna człowieka, Warszawa 1999.

Kozielecki Józef, Psychotransgresjonizm, Warszawa 2001.

Krzyk i ekstaza. Antologia polskiego ekspresjonizmu, wybór i wstęp Józef Ratajczak, Poznań 1987.

Krzysztof Zanussi – sylwetka artysty, z reżyserem, scenarzystą i producentem filmowym Krzysztofem Zanussim rozmawia Iga Czarnawska, Warszawa 2008.

Kubikowski Tomasz, Przeżyć na scenie, Warszawa 2015.

Kubikowski Tomasz, Siedem bytów teatralnych. O fenomenologii sztuki scenicznej, Warszawa 1984.

Kuźniarz Bartosz, Król liczb. Szkice z metafizyki kapitalizmu, Warszawa 2020.

Lanson Gustave, Tuffrau Paul, Historia literatury francuskiej w zarysie, tłum. Wiera Bieńkowska, red. Halina Lewicka i in., Warszawa 1963.

Legan Michał, Wojtyła/Zanussi. „Osoba i czyn” w filmie, Częstochowa 2019.

Leksykon polskich filmów fabularnych, red. Jan Słodowski, Warszawa 1996.

Lukács György, Od Goethego do Balzaka. Studia z historii literatury XVIII i XIX wieku, wybór Maciej Żurowski, tłum. Zdzisław Herbert i in., Warszawa 1958.

Łapicki Andrzej, Jutro będzie „Zemsta”. Dziennik 1984–2005, Warszawa 2018.

Łużyńska Jadwiga Anna, Artysta wobec współczesności. O Zanussim inni, Warszawa 1996.

Majmurek Jakub, *Mądrość Mefista albo Krzysztof Zanussi jako filmowiec nowoczesny*, w: Zanussi. Przewodnik Krytyki Politycznej, red. Jakub Majmurek, Warszawa 2014.

Malecko Marcin, *Wrażliwość w służbie etyki. O aktorskich kreacjach Mai Komorowskiej w filmach Krzysztofa Zanussiego*, „Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nauki Humanistyczne” 2017, nr 4.

Mann Klaus, *Mefisto*, tłum. Jadwiga Dmochowska, wyd. 2, przejrz. i popr., Warszawa 1983.

Mann Tomasz, *Doktor Faustus*, tłum. Maria Kurecka, Witold Wirpsza, Warszawa 2015.

Marczak Mariola, *Niepokój i tęsknota. Kino wobec wartości. O filmach Krzysztofa Zanussiego*, Olsztyn 2011.

Marczak Mariola, *Zło i cierpienie w twórczości Krzysztofa Zanussiego*, w: *Cierpienie i nadzieja w twórczości Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. Rocznice debiutu*, red. Andrzej Baczyński, Michał Drożdż, Michał Legan, Kraków 2015.

Marecki Piotr, *Kino niezależne w Polsce 1989–2009*, Warszawa 2009.

Maron Marcin, *Romantyzm i kino. Idee i wyobrażenia romantyczne w filmach polskich reżyserów z lat 1947–1990*, Lublin 2019.

Maski, t. 1–2, wybór, oprac. i red. Maria Janion, Stanisław Rosiek, Gdańsk 1986 (Transgresje, 4).

Meyer Stefan, Thalheim Robert, *Asche oder Diamant? Polnische Geschichte in den Filmen Andrzej Wajdas*, Berlin 2000.

Michalak Bartosz, *Wajda. Kronika wypadków filmowych*, Kraków 2016.

Miller Arthur, *Alle meine Söhne*, program teatralny, Titisee-Neustadt 1986.

Miłoszewska-Kiełbińska Anna, *Obraz kobiety XX i XXI wieku w wybranych polskich czasopismach i poradnikach dobrego wychowania*, Warszawa 2015, mps pracy doktorskiej pod kier. prof. dr hab. Małgorzaty Marcjanik, Uniwersytet Warszawski, Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych.

Narody i stereotypy, red. Teresa Walas, Kraków 1995.

Nie i tak. Adam Ferency w rozmowie z Mają Jaczewską, Gliwice 2018.

Nowicki Jan, *Granice konwencji*, w: Jadwiga Anna Łużyńska, *Artysta wobec współczesności. O Zanussim inni*, Warszawa 1996.

Oborska Nina, *A przedstawia X, podczas gdy S patrzy... Dramaty niemieckojęzyczne na scenach polskich w latach 1990–2010*, Warszawa 2013.

Odmieńcy, wybór i oprac. Maria Janion, Zbigniew Majchrowski, Gdańsk 1982 (Transgresje, 2). Okoń Jan, *Włochy a Polska – wzajemne spojrzenia*, Łódź 1998.

Osoby, wybór, oprac. i red. Maria Janion, Stanisław Rosiek, Gdańsk 1984 (Transgresje, 3). Pertek Grzegorz, *Transgresja i literatura*, „Przestrzenie Teorii” 2014, nr 22.

Piątek Joanna, Piątek Waldemar, *Zawiśliński Stanisław*, Kino Krzysztofa Zanussiego, Warszawa 1999.

Piątkowska Kinga, *Das Kino der VPR im DDR-Alltag*, Berlin 2011.

Piesiewicz Krzysztof, Jazdon Mikołaj, *Kieślowski. Od Bez końca do końca*. Warszawa 2021.

Pietrasik Zdzisław, Średnia przyjemność, w: Katarzyna Surmiak-Domańska, Kieślowski: zbliżenie, Warszawa 2018.

Pilch Jerzy, 60 felietonów najjadowitszych, Warszawa 2020.

Polnisch-deutsche Theaterbeziehungen seit dem zweiten Weltkrieg, red. Hans-Peter Bayerdörfer, Małgorzata Leyko, Małgorzata Sugiera, Tübingen 1998.

Der Polnische Film. Von seinen Anfängen bis zur Gegenwart, red. Konrad Klejsa, Schamma Schahadat, Margarete Wach, Marburg 2013.

Poszukiwanie sensu w epoce postmetafizycznej. Kino Ingmara Bergmana, red. Joanna Kazimiera Wawrzynów, Wawrzyniec Zbigniew Wojtyra, Wrocław 2020.

Preizner Joanna, Prawdziwa H(h)istoria. Rozważania wokół „Roku spokojnego słońca”, w: Cierpienie i nadzieja w twórczości Krzysztofa Zanussiego. Tom jubileuszowy w 75. rocznicę urodzin i 45. rocznicę debiutu, red. Andrzej Baczyński, Michał Drożdż, Michał Legan, Kraków 2015.

Pszczółkowski Tomasz, Deutsche und polnische Kultur im kulturwissenschaftlichen Vergleich. Eine komparatistische Untersuchung, Warszawa 2013.

Pszczółkowski Tomasz, Deutschland und die Deutschen in Forschung und Lehre. Studien zur kulturkundlichen Landeskunde, Warszawa 2017.

Puzynina Janina, Język wartości, Warszawa 1992.

Raszewska Magdalena, Teatr Narodowy 1949–2004, Warszawa 2005.

Raszewski Zbigniew, Krótka historia teatru polskiego, Warszawa 1990.

Regionen der Kulturen, Kulturen der Regionen, red. Anna Górajek, Robert Małecki, Katarzyna Nowakowska, Warszawa 2015.

Ruhrberg Karl, Kunst des 20 Jahrhunderts, Köln 2002.

Samotność Fausta. Krzysztof Zanussi w rozmowie z Jackiem Moskwą, Kraków 2023 (ponieważ książka ukazała się już po oddaniu niniejszego opracowania do druku, strony podajemy za maszynopisem, którego egzemplarz znajduje się w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie).

Schulze Vellinghausen Albert, Der König stirbt, program teatralny, Schweinfurt 1980–1981.

Seksmisja i inne moje misje. Olgierd Łukaszewicz w rozmowie z Tomaszem Miłkowskim, Kraków 2016.

Skarga Barbara, Człowiek to nie jest piękne zwierzę, Kraków 2007.

Skarga Barbara, Tożsamość i różnica. Eseje metafizyczne, Kraków 2009.

Skazani na wielkość? O polskim kinie rozmawiają Aleksander Jackiewicz i Maria Malatyńska, „Życie Literackie” 28, 1978, nr 37.

Słownik filozofii, red. Adam Anduszkiewicz, Warszawa 2004.

Spór o PRL, red. Piotr Wandycz, Kraków 1996.

Steigermann Bernd, Kritik des Theaters. Berlin 2013.

100 lat Teatru Polskiego w Warszawie, red. Barbara Osterloff, Warszawa 2013.

Stoppard Tom, *Nacht und Tag*, program teatralny, Titisee-Neustadt 1983.

Surmiak-Domańska Katarzyna, *Kieślowski: zbliżenie*, Warszawa 2018.

Szyrocki Marian, *Dzieje literatury niemieckiej*, Warszawa 1969.

Świągocki Kazimierz, *Nostalgia za romantyzmem*, w: idem, *Od romantyzmu do postmodernizmu. Wybrane szkice literackie z lat 1970–2003*, Warszawa 2006.

Świągocki Kazimierz, *O filmie według wartości*, w: idem, *Od romantyzmu do postmodernizmu Wybrane szkice literackie z lat 1970–2003*, Warszawa 2006.

Tairow Aleksander, *Das entfesselte Theater*, Leipzig 1980.

Tatarkiewicz Władysław, *O szczęściu*, Warszawa 1979.

Tatarkiewicz Władysław, *Rozpacz semantyka*, „Pamiętnik Literacki” 62, 1971, nr 4.

Temianka Henri, *Der Solist*, rec. książki: *Respektlose Erinnerungen aus einem Leben mit Musik*, w: Tom Kempinski, *Duett für eine Stimme*, program teatralny, Tournee-Theater THESPISKARREN, VS-Villingen (Schwarzwald) 1983.

Teoria literatury żywa. Między słowem a obrazem, red. Kamila Najdek, Krzysztof Tkaczyk, Warszawa 2003.

Theater als Begegnungsort, red. Michał Jamiołkowski, Nina Oborska, Krzysztof Tkaczyk, Warszawa 2016.

Troński Marcin, *Obyś żył w ciekawych czasach*, Toruń 2019.

192 Bibliografia

Turowska Zofia, *Gustaw. Opowieść o Holoubku*, Warszawa 2021.

Wach Margarete, *Zur Genese und Wirkung des „Kinos der moralischen Unruhe“ (1976–1981)*, w: *Der Polnische Film. Von seinen Anfängen bis zur Gegenwart*, red. Konrad Klejsa, Schamma Schahadat, Margarete Wach, Marburg 2013.

Wajda Andrzej, *Zygmunt Hübner 23 marca 1930 – 12 stycznia 1989*, w: *Teatr Wybrzeże 1946–2017. Kronika 1*, red. Cezary Niedziółka, Gdańsk 2017.

Wakar Jacek, *Przyczajony geniusz. Opowieści o Januszu Gajosie*, Warszawa 2019.

Der Wasserträger Gottes: Johannes Paul II., red. Michael Fleischhacker, Thomas Götz, Graz 1998.

Welt Theater Geschichte. Eine Kulturgeschichte des Theatralen, red. Joachim Fiebach, Berlin 2015.
Werner Andrzej, *To jest kino*, Warszawa 1999.

Wszystko jest lekko dziwne. Jerzy Radziwiłowicz w rozmowie z Łukaszem Maciejewskim, Warszawa 2012.

Zabielski Józef, *Chrześcijański etos cierpienia i śmierci*, „*Studia Theologica Varsaviensia*” 2005, nr 2.

Zagłada chorych psychicznie. Historia i pamięć, red. Tadeusz Nasierowski, Grażyna Herczyńska, Dariusz Maciej Myszka, Warszawa 2012.

Zanussi. *Przewodnik Krytyki Politycznej*, red. Jakub Majmurek, Warszawa 2014.

Zanussi Krzysztof, Bigos nie zginie! ...w rodzinnej Europie, rozmawia Dorota Maciejewska, Warszawa 2003.

Zapasowe maski, oprac. Katarzyna Leżeńska, Dariusz Wołodźko, Zbigniew Zapasiewicz, Warszawa 2003.

Zaworska Helena, O nową sztukę, Warszawa 1963.

Zemła Małgorzata, Jedność Europy. Kilka uwag o relacjach Wschód–Zachód w „Rodzinnej Europie” Czesława Miłosza, „Konteksty Kultury” 16, 2019, nr 2.

<https://doi.org/10.4467/23531991KK.19.021.11247>

Zich Otakar, Estetyka sztuki dramatycznej, w: Teatrologia czeska. Antologia, red. Eleonora Udalska, Katowice 1981.

Artykuły prasowe

„Aachener Tagesblatt”: Kritische Rückschau, 5 III 1982.

„Aalener Volkszeitung”: Ein beklemmendes Kammerspiel, 2 IV 1994.

„Abendzeitung”: Eine eingeschlafene Liebe, 1 II 2008.

„Alfelder Zeitung”: Viel Applaus für beliebte Schauspieler, 15 XII 2007.

„Allgäuer Anzeigblatt Immenstadt”: Eine mäßig interessante Chronologie von Beziehungen, 30 I 1990.

„Allgemeine Zeitung”: Zanussi macht Theater. Bremens Spielplan für 1987/1988, 23 IV 1987.

„Amberger Nachrichten”: Zanussi: Amys Welt in Amberg, 8 III 2000.

„Amberger Stadtnachrichten”: Ein Teufelskreis der Verdrängung, 15 II 1986.

„Bad Homburger Woche”: Information ins Licht, 17 IV 1983.

„Badische Neuste Nachrichten”: Konflikte als höhere Mathematik, 31 X 2003.

„Badische Zeitung”: Die eigene Geschichte läßt sich nicht verdrängen, 14 III 1986; Der Zwerg der nicht weiß, das er ein Zwerg ist, 17 I 1989; Das Leben als Maßstab für die Rolle, 23 III 2002; Kristin Walther nutzt Chance, 17 I 2003.

„Badisches Tagesblatt”: Die Unerreichbare, 3 VIII 1982; Ein hochaktuelles, zeitloses Theater, 20 I 1986.

„Basler Zeitung”: Minuziös auskonstruierte Seelendramen, 17 I 1989.

„Berliner Zeitung”: Struktur des Kristalls, 22 X 1970.

„Biethigheimer Zeitung”: Leises Knirschen im Beziehungsgetriebe, 4 II 2006.

„Bild”: Kleine Eheverbrechen sind nicht zum Lachen, 31 I 2008.

„Blick”: Slalom der Empfindungen, 17 I 1989.

„Bonner Rundschau”: Und grell schreit ein Papagei, 7 III 1983.

„Borkener Zeitung”: Dreiecksgeschichte als zeitlos-spannendes Spiel, 17 III 1994; Meine Frau, meine Liebe, mein Glück?, 17 XII 2007.

„Der Bund”: Aussenseiter als Opernfiguren, 18 I 1989.

„Buxtehuder Tagesblatt“: Zwischen Lachen und Weinen, 26 II 2010.

„Delmenhorster Kreisblatt“: Liebe genug, dann wirst du auch geliebt, 11 IV 2000.

„Dialog“: Dramaturgia na co dzień, 1985, nr 7.

„Dziennik Ludowy“: Życiorys, 14 XII 1978; Polskie spektakle na światowych scenach, 30 XI 1982.

„Ems-Zeitung“: Suche nach der verlorenen Zeit, 14 III 1988; Die Trauerfalle, 11 XI 2011.

„Express“: Geigerin im Rollstuhl. Eine Show für den Psychiater. Bühnenhit in den Kammerspielen, 14 XI 1983.

„Express Poznański“, 23 XI 1993.

„Film na Świecie“: Rolf Michaelis, Romeo i Julia, niemiecko-polska historia miłosna, tłum. Jacek Jaworski, 1980, nr 8/9 (przedruk z: „Die Zeit“ 7 IX 1979).

„Filmspiegel“: Neuer Zanussi-Film viel diskutiert, 1976, nr 7; Studie zur Eheproblematik, 1976, nr 23; Ein erregendes Gedankendrama, 1979, nr 25; Das Jahr der ruhigen Sonne, 1987, nr 9; Provokation zur Reflexion: Spirale von Krzysztof Zanussi, 1980, nr 5.

„Frankenthaler Rundschau“: Von Geschäft und Gewissen, 30 I 1988.

„Frankfurter Allgemeine Zeitung“: Kämpfe eines Klosterbruders, 17 VI 1969; Walsers Glanzstück, 24 I 1978; Die Vorsicht in der Freiheit, 10 X 1978; Hinausgeschwommen in den Ozean, 15 I 1982; Polnische Schicksale am Weg zum Vatikan, 23 VIII 1983; Pendelschlag der Empfindungen, 10 IX 1984; Schlaflose Nächte im Jugendstil-Bett, 5 III 1985; Zanussi dreht fürs ZDF „Das Lied der toten Kinder“, 21 V 1987; Augenblicke tödlicher Wahrheit, 21 I 1989; Kämpfe eines Klosterbruders. Nur wer zweifelt, wird erleuchtet: Dem Filmregisseur Krzysztof Zanussi zum Siebzigsten, 17 VI 1999.

„Frankfurter Rundschau“: Vor den Entscheidungen, 18 II 1972; Flucht aus dem Alltag, 2 VII 1975; Zerbrechende Gesellschaft, 26 I 1988; Das Opfer richtet den Täter, 7 IV 1994.

„Fränkischer Anzeiger“: Gutes Stück schwach gespielt, 22 I 1988.

„Fuldaer Zeitung“: Großartige Interpretation, 17 II 2003; Verzweiflung und ein Hauch von Heiterkeit, 13 III 2010.

„Gazeta Poznańska“ 30 XII 1994.

„General-Anzeiger“: Ein Stück und sein Regisseur, 7 III 1983; Gespräche am Rand der Verzweiflung, 16 XI 1983.

„Gießener Anzeiger“: Eheduell, 26 III 2009.

„Głos Wielkopolski“, 13 XI 1993.

„Hannoversche Allgemeine“: Papiertiger im Puppenheim, 11 III 1986.

„Harburger Rundschau“: Unterhaltung mit Niveau, 5 III 2006.

„Heimatspiegel“: Die dunklen Spuren tödlicher Diktaturen, 13 IV 1994.

„Herforder Kreisblatt“: Pinters Alte zeiten: Emotionsloses Trio zwischen Traum und Realität, 10 II 1988.

„Hinterländer Anzeiger“: Einsam in der Ehe zu sein, macht krank, 25 III 2009.

„Holsteiner Courier“: Ein wichtiges Stück, 4 III 1994.

„Holsteinischer Courier“: Liebe, Vertrauen und Mathematik, 7 XII 2002.

„Junge Welt“: Strukturen menschlicher Charaktere, 30 VIII 1970; Zwischenbilanz, 6 X 1976; Das Jahr der ruhigen Sonne, 20 V 1987.

„Jülicher Zeitung“: Mischung aus Thriller, Komödie, Psychodrama fasziniert, 12 III 2009.

„Kehler Zeitung“: Ich bin ein kind'scher alter Mann, 14 XI 2002.

„Kino“: Nowy ton, 1977, nr 4; Nam się nie należy, 1985, nr 4; Zanussi w Stawisku. „Dotknięcie” Krzysztofa Zanussiego – film oglądany od wewnątrz, w trakcie tworzenia, 1992, nr 6.

„Kornwestheimer Zeitung“: Verwirrung im Beziehungsdschungel, 18 XI 2002.

„Kölner Stadt-Anzeiger“: Spiel voll Zynismus, 14 XI 1983; Der Folterknecht mit Vorliebe für Schubert, 7 III 1994; Den Beweis bravourös dargestellt, 18 XI 2003.

„Kölnische Rundschau“: Zanussi: Ich bin aber kein Pessimist, 3 XII 1977; Sehr viel Beifall gab es für Millers „Alle meine Söhne“, 22 I 1986.

„Kurier Lubelski“: Dramat rodzinny, czyli „Małe zbrodnie małżeńskie“, 8 VI 2010.

„Der Landbote“: Bilanz mit Pluspunkten, 15 II 1975; Theater am Stadtgarten. „Alle meine Söhne“, 15 III 1986; Der Blick in den Spiegel – Wahrheit unter der Haut, 17 I 1989.

„Leipziger Volkszeitung“: Struktur des Kristalls, 6 IX 1970.

„Lindauer Zeitung“: Millers „Alle meine Söhne“ ist heute genauso aktuell wie 1947, 14 I 1987; Die drei Schauspieler machten, 17 III 1988; Starkes Stück mit glänzenden Darstellern, 16 II 2001.

„Lingener Tagespost“: Vergeben und vergessen, 12 III 1994.

„Main-Echo“: Hassliebe zwischen Frauen, 14 II 2001.

„Main Post“: Hoffnung auf Freiheit und Unsterblichkeit, 11 X 2011.

„Mannheimer Morgen“: Geschäfte mit dem Tod. Alle meine Söhne von Arthur Miller als Premiere in Ludwigshafener Pfalzbau, 17 I 1986.

„Märkische Allgemeine Zeitung“: Gar nicht heiter, 15 XII 2007.

„Meerregion Stadtanzeiger“: Kleine Eheverbrechen, 25 II 2006.

„Mendener Zeitung“: Erschreckend ehrliches Stück, 4 I 2003.

„Meppener Morgenpost“: Eine akribisch ausgefeilte Inszenierung. Der Beweis, 21 II 2003.

„Mitteldeutsche Neuste Nachrichten“: Tarnfarben, 17 X 1979; Die Liebesgeschichte in einer Landschaft nach der Schlacht, 20 VI 1987.

„Der Morgen“: Das Jahr der ruhigen Sonne, 18 IV 1987.

„Münchener Abendzeitung“: Konflikte mit Knall, 24 II 1988.

„Münchener Merkur“: Arthur Millers Stück „Alle meine Söhne“ in Ludwigshafen, 16 I 1986; Magische Momente zwischen Primzahlen, 25 X 2003.

„Münsterländische Zeitung“: Tödlicher Poker um heiße Zeitungs-Story, 16 IV 1983.

„Nahe Zeitung“: Kaum Theater hinter den Kulissen, 5/6 II 1994.

„Neu-Ulmer und Illertisser Zeitung“: Kleine Eheverbrechen raffiniert verpackt, 17 III 2009.

„Neuburger Rundschau“: Der Flop der Saison, 5 IV 1994.

„Neue Presse“: Millers Tournee-Söhne. Dramatik ohne Spannung, 7 III 1986.

„Der Neue Tag“: Der Motor läuft noch nicht ganz rund, 11 III 2000; Liebesduell rund um die Wahrheit, 18 I 2008.

„Neue Volkszeitung“: Politstück der Gegenwart, 9 IV 1983.

„Der Neue Weg“: Zwischenbilanz. Zanussis Diskussionsbeitrag in Sachen Ehe, 1 X 1976; Gefangen in der Spirale, 21 II 1980.

„Neue Westfälische“: Verwobenes aus Träumen und Realität, 10 III 1988.

„Neue Züricher Zeitung“: Nachts unter Schlaflosen, 8 II 1985; Der Kampf ums Ich, 19 I 1989; Allerlei Höllen, 15 VI 1990.

„Neuer Tag“: Das Jahr der ruhigen Sonne, 10 VI 1987.

„Neues Deutschland“: Umschlagpunkte, die Lebenspläne verändern, 7 I 1990.

„Norderstedter Zeitung“: Konfliktreiche Beziehung zwischen Mutter und Tochter, 13 IV 2000.

„Oldenburger Volkszeitung“: In Amys Welt siegt die Liebe über alle Probleme, 27 III 2002.

„Der Patriot“: Zwischen Zahlen und Glauben, 20 II 2003.

„Perspektywy“: Na równi pochyłej, 1986, nr 44.

„Pfälzischer Merkur“: Sie waren meine Söhne, 22 I 1986; Amys Welt gewinnt langsam an Fahrt, 17 III 2000.

„Przegląd Tygodniowy“ 17 VII 1988.

„Remschneider Generalanzeiger“: Trauer mit leichtem Ton, 5 III 2010.

„Der Reporter“: Der Beweis, 12 XI 2003.

„Rhein Zeitung“: Ziemlich britisch, 7 III 1983; Das Publikum fühlte mit, 13 III 1986.

„Rhein-Neckar-Zeitung“: Komödie erfordert hohe Konzentration, 13 IV 1983; Subtiles Spiel im Rosenkrieg, 21 I 2008; Die entfernte Stimme, 17 XI 2011.

„Die Rheinlandpfalz“: Schuld der Väter, Schuld der Söhne, 17 I 1986.

„Die Rheinpfalz“: Von Müttern, Töchtern und treulosen Männern, 16 III 2000; Gut, aber nicht überragend, 9 XI 2002; Keine leichte Kost, 18 III 2010; Flügelschlag der Hoffnung, 19 III 2010.

„Rheinische Post“: Schatten über „Nacht und Tag“ – Aufführung, 14 III 1983; Ernst und Vergnügen hielten die Waage, 20 IV 1983; Ein enttäuschender Theaterabend, 4 II 1986; Zwischen Moral, Sühne und Verantwortung, 10 III 1986; Schatten der Angst, 18 III 1994; Eskalierende Konflikte, 21 III 2000; Auf dem Grat zwischen Genie und Wahnsinn, 5 XI 2003; Vexierspiel einer erfüllenden Hassliebe, 10 XII 2007.

„Rundschau“: Das Zugpferd Werner Kreindl lahmte, 25 I 1988.

„Rzeczpospolita“: Zagraniczne kontrakty polskich artystów, 1 XII 1981.

„Saarbrücker Zeitung“: Kontraste, 28 I 1988.

„Saarbrückener Zeitung“: Wo endet Schuld, 22 III 1986.

„Salzburger Nachrichten“: Die Idylle wird zerstört, 7 I 1987; Krzysztof Zanussi – Polens Meisterregisseur wird 80, 17 VI 2019.

„Sächsische Zeitung“: Das Jahr der ruhigen Sonne, 5 VI 1987.

„Schwarzwälder Bote“: Suchbild über einen Vater, 14 III 1986; Dieses Stück wirft viele Fragen auf, 25 V 1994.

„Schwäbische Zeitung“: Nachhaltig erschütternd, 21 II 1994.

„Siegener Zeitung“: Knisternde Spannung, 7 I 2008.

„Słowo“ 21 XII 1993.

„Solinger Morgenpost“: Aus München kamen exquisite Schauspieler, 1 III 1988.

„Solinger Tagesblatt“: Innere Dramatik, 1 II 1988.

„Sonntag“: Tarnfarben – polnischer Spielfilm, 28 X 1979.

„SR Information“: Haus der Frauen, 1978, nr 3.

„Stuttgarter Nachrichten“: Außenseiter mit großen, weiten Seelen, 18 I 1989.

„Süddeutsche Zeitung“: Der Haß blieb stärker, 8 IX 1979; Schwere Botschaft, 15 I 1987; Hochachtung, 5 III 1993; Zwei wie Katz und Maus, 2 II 2008.

„Südkurier“: Szenen einer Familie, 26 II 2002.

„Südwest Presse“: Überzeugend realisiert, 8 III 1988; Kampf der Geschlechter, 9 III 2006.

„Tagesanzeiger“: Die bösen Träume der Jahrhundertwende, 17 I 1989.

„Der Tagesspiegel“: Individuelle Nöte in einer Massengesellschaft, 21 II 1974; Die Freiheit, ein Raum, 16 VI 1997.

„Tak i Nie“, 17 II 1989.

„Teatr“: Teatr Zanussiego, 1994, nr 1.

„Theatermagazin der Bundesstadt“ 5 III 1983.

„Thüringer Tagesblatt“: Zwischenbilanz. Studie über eine Frau unserer Tage, 7 III 1976; Tarnfarben, 12 II 1980.

„Thüringische Landeszeitung“: Verführbarkeit vorgeführt, 12 X 1979.

„Tygiel Kulturalny“: Świąci i naprawiacze świata w filmach Zanussiego, 1998, nr 1–2.

„Tygodnik Powszechny“: Debiut teatralny Krzysztofa Zanussiego, 1979, nr 15; O współzależności między teatrem a filmem. Krzysztof Zanussi w rozmowie z Izabellą Bodnar, 1983, nr 30, za: „Teatr“ 1983, nr 42.

„Das Volk“: Aufforderung zum Nachdenken über moralische Verhaltensweisen, 29 IX 1976.

„Volkszeitung Leipzig“: Die Konstante, 10 XII 1983.

„Weilburger Tagesblatt“: Mäßige Leistungen in dem Tom-Stoppard-Schauspiel, 11 V 1983.

„Die Welt“: Die deutschen Beiträge enttäuschen, 21 X 1967; Polnische Tage in der Akademie der Künste, 28 XI 1969; Die Rolle, 29 V 1971; In die Steppe geschickt, 15 I 1982; Reporter sind anders, 7 III 1983; Florentinische und andere Horrortragödien, 19 I 1989.

„Die Weltwoche“: Ein Fall von Operndiplomatie, 22 I 1989.

„Westdeutsche Allgemeine Zeitung“: Die Rolle, 29 V 1971; Vieles geriet zu glatt ins Familiendrama nach Ibsen, 5 III 1986.

„Westdeutsche Zeitung“: Chile-Stück warf Fragen auf, 6 V 1994.

„Westfalenpost“: Ein Industrieller erschießt sich, weil Flieger abstürzen mussten, 8 II 1986; Das Erträumte wurde Wirklichkeit. Großer Theaterabend in der Aula, 23 II 1988; Zerreißprobe einer Ehe, 9 I 2008.

„Westfälische Nachrichten“: Kein Beinbruch – und eine Botschaft, 20 II 1988.

„Westfälische Rundschau“: Doris Kunstmann mit großer Ausstrahlung und Hingabe, 5 III 2002; Meiserleistung gefiel Publikum im Hüttenhaus, 8 I 2008; Vom Verlieren, Suchen und Finden, 19 II 2010.

„Wiener Zeitung“: Mitleid mit reichen Frauen, 18 VI 1986.

„Winsener Anzeiger“: Spannende Verbrechen, 15 I 2007.

„Winterthur“: Arthur Miller: „Alle meine Söhne“, 19 III 1986.

„Wolfsburger Allgemeine Zeitung“: Ein Darstellertrio von packender Konzentration, 13 IV 1988.

„Wolfsburger Nachrichten“: Die Trauer geht niemals ganz weg, 3 XI 2011.

„Wolfsburger Post“: Eine trügerische Idylle, 13 I 1988.

„Die Zeit“: Premiere ist am 1. Mai, 27 IV 1988; Die Stunde des Phantoms, 28 VII 1989; Einander aushalten, 12 III 1990.

„Zollern-Alb-Kurier“: Charaktere voller ungewöhnlicher Züge, 15 I 2008.

„Zürcher Oberländer“: Kluft zwischen Genius und Wahnsinn, 12 III 2003.

„Życie Warszawy“: Rekonesans krakowski II, 1981, nr 82.